

বিষয় : লাচিত বরফুকন ।

কবিজ্ঞান পাঠ্যপুস্তক

কনিষ্ঠ অধ্যায় ।

জনস্বাস্থ্য কবিজ্ঞান বিভাগ ।

বাগ্‌চা সংস্করণ, মুম্বাই ।

॥ লাচিত বৰফুকন ॥

“লাচিত ফুকন ! লাচিত ফুকন ! মোৰ অদেশৰ বীৰ
দেশৰ কাৰণে অহানি এদিন যাচিনা নিজৰ শিৰ
দেশৰ কাৰণে সুজি হকে, অন্যান্য বোৰি বীৰ ”

আবহুতি :-

অসমৰ বুৰঞ্জীৰ পাত নুঠিয়াই চালেই দেখা পোৱা
অপৰাজিত ব্যক্তিত্ব, সাহস আৰু সংগ্ৰামৰ এক প্ৰতীক তথা
সত্তা হ'ল লাচিত বৰফুকন। নিজ শৌৰ্য-বীৰ্য আৰু পৰাজয়
অসম তথা ভাৰতৰ বুকুত নিজৰ নাম সোনালী আত্মৰে
ছোৱা কৰি যাবলৈ সক্ষম হোৱা বীৰ পুৰুষজনই আছিল
লাচিত বৰফুকন। অসমীয়াৰ আবেগ আৰু বিবেক আত্মৰ
থকা যাৰ হৃদ, নিঃস্বার্থ আৰু দুৰ্দৰ্শী নেতৃত্বই মোৰবায়
থাকে অসমীয়া জাতিৰ প্ৰলম্ব পৰাজয়ৰ কথা শুইয়েই জাতি
ৰচনাৰ বিষয় লাচিত বৰফুকন ডাঙৰীয়া।

প্ৰাচীন অসমৰ বীৰফুকনৰ তিতৰত ডাঙৰীয়েক পৰাজয়
বীৰজনেই নিশ্চিতভাৱে লাচিত বৰফুকন। যি সময়ত
অসমখন বঙালৰ হাতলৈ মোৰাৰ উপজন্ম হৈছিল সেই
সময়তে অসমখনক শিৰ পাত প্ৰথম কৰিছিল। অসমীয়াই
চিৰদিন, চিৰকাল হোৱাৰ কৰি ক'ব পৰা ব্যক্তিজনেই
হৈছে লাচিত বৰফুকন। অসম মেতিয়ালৈকে জীয়াই থাকিব,
অসমীয়াৰ হৃদয়ৰ কোঁহে কোঁহে সজীৱ হৈ থাকিব
লাচিত বৰফুকন।

অসমৰ ইতিহাসত ১৬৪৮ খ্ৰীষ্টাব্দৰ পৰা ১৬৮১ খ্ৰীষ্টাব্দলৈকে চলি থকা দুৰ্যোগ পূৰ্ণ অসমস্থানিত এনে পৰিৱৰ্তন আনিবলৈ সক্ষম হৈছিল মোগলসেৱা বাৰ লাচিত বৰফুকন। লাচিত বৰফুকনে অসমীয়া সেনা, অসমীয়া জনগণৰ লেভু লোলোৱা হ'লে অসমৰ আৰ্বীনতা সূৰ্য কেতিয়াবাহি স্মৰণ ন'লহেতেন সেয়ে লাচিত স্মাৰ্হেই অসমৰ মনলৈ আহে এক অপৰাজয় ব্যক্তিত্ব স্মাৰ্হেই আৰু অংগামৰ প্ৰতীক।

হে স্মাৰ্হেই বাৰ চিৰদিন পূৰ্ণিম জোমাৰ
 ষিমানদিনলৈ চন্দ্ৰ, সূৰ্য থাকিব
 অসম অসমীয়াৰ বুকুত
 তুমি কৰিবা বৰফুকন
 স্মাৰ্হেই কোঁহে কোঁহে স্মাৰ্হেই হৈ থাকিব
 হে যুদ্ধা,
 জোমাৰ শতকোটি প্ৰশাসন।

জন্ম :-

বাৰ লাচিত বৰফুকনৰ জন্ম হৈছিল ১৬২২ খ্ৰীষ্টাব্দৰ ২৪ নবেম্বৰ তাৰিখে। তেওঁৰ পিতৃ আছিল জাহেঙ্গিৰ ৰাজ্যৰ প্ৰথমজন বৰফুকন তথা পাৰ্শ্বক প্ৰথাৰ প্ৰৱৰ্তক স্মাৰ্হেই জাহ্নলী বৰফুকন। লাচিত বৰফুকন আছিল স্মাৰ্হেই জাহ্নলী বৰফুকনৰ সপ্তম তথা চতুৰ্থজন জীৱিত সন্তান। লাচিত বৰফুকন আছিল নুখুৰাঘন ফৈদৰ লান-ফিমা বংশৰ লোক।

লাচিত্তে প্ৰথমে সেই সময়ৰ ৰাজসভাৰ অধীশ্বৰীয়াৰ
 হাঁচতি বা তাগুণী পদত নিযুক্তি লাভ কৰিছিল। সেই পদটো
 ব্যক্তিগত অহাম্বৰ পৰ্য্যায়ত বুলি জনা যায়। ৰাজসভাৰ লগতে
 তেওঁ ৰজাৰ পাত-সভাৰ বৈঠকত উপস্থিত থাকিব পাৰিছিল।
 এইটোৱেই আছিল ৰাজ্যৰ ৰাজনীতি লাচিতৰ প্ৰথম প্ৰবেশ।
 অৱশিষ্ট লাচিত্তে দোপতদোপে তেতিয়া ফুলনা বগাই আশুৱাই
 বৰফুকন আশা আহোমৰ অৰ্গায়েৰে প্ৰধান সেনাপতি
 হৈছিলগৈ।

ইয়াৰ পৰৱৰ্তী সময়ত লাচিত বৰফুকন নিযুক্তি পাইছিল
 ঘোঁৰাবন্ধাৰ পদত। ঘোঁৰাবন্ধাৰ পদত কৰ্মনিৰ্বাহ কৰি
 থাকোঁতে লাচিত বৰফুকনে ঘোঁৰাসমূহ সঠিকভাৱে তত্ত্বাৱধান
 কৰাই নহয় বহু কোৱটা দুৰ্ঘটন ঘোঁৰা বধ কৰি নিজৰ প্ৰতি
 আৰু সাহসিকতাৰ পাৰিচয় দাঙি ধৰিছিল।

ঘোঁৰাবন্ধাৰ পদত সুকলমে দায়িত্ব সন্দান কৰাৰ
 বাবে পৰৱৰ্তী সময়ত আহোম ৰজাই লাচিত বৰফুকনক
 দুলাইয়া বন্ধা পদবীত নিযুক্তি দিছিল। ইয়াৰ পৰৱৰ্তী সময়ত
 লাচিত বৰফুকনে নিযুক্তি লাভ কৰিছিল শিৱনুপুৰিয়া
 খেলৰ প্ৰধান কিম্বা শিৱনুপুৰিয়া বন্ধা বন্ধা পদবীত।

শিল্পলক্ষ্যবিয়া স্কুলৰ ছিচাপে দাৰ্শনিক সঞ্জয় বৰা লাচিত
 বৰফুকনে পৰৱৰ্তী সময়ত নিযুক্তি লাভ কৰিছিল দুলাকাৰীয়া
 বৰা ছিচাপে। দুলা কাৰীয়া বৰা ছিচাপে নিযুক্তি লাভ কৰা
 লাচিত বৰফুকনৰ কাম আছিল বঙ্গ দুলাত যাওঁতে বঙ্গ
 পানি- পাহীয়া (চাওদাং) সকলক নিৰ্বাচন কৰা।

লাচিত বৰফুকন দুলাকাৰীয়া বৰা পদত অৰিসিত
 হৈ থাকোঁতে অৰ্গাৰ্ভেট চফৰ্ভেট সিংহই লাচিত বৰফুকনৰ
 দক্ষতাৰ উমান পাইছিল। সাৰ বাবে চফৰ্ভেট সিংহই লাচিত
 বৰফুকনৰ নিৰ্ভৰতা, সাহসীকতা আৰু আত্মসমৰ্থদাৰীয়া
 প্ৰমাণ চাই সৰ্বদা অনুহাৰি আনুষ্ঠানিকভাৱে আহোম ৰাজ্যৰ
 প্ৰধান সেনাপতি আৰু বৰফুকন পদত নিযুক্তি কৰিলে। ওপৰ
 বৰফুকন পতাৰে নহয় বুলোৱাৰ্থেই, বৰফুকনই আদি কৰি
 সকলো সৈন্যৰ বিষয়াৰ ওপৰত সেনাপতি পাতী সৈন্যবলী
 হেংদাং উপহাৰ দি যুদ্ধ কৰিবলৈ আজ্ঞা দিলে।

বীৰগাঁথা :-

বৰফুকন পদত অৰিসিত হৈছেই লাচিত দেশৰ
 সৈন্য সংগঠনৰ ওপৰত প্ৰভাৱ দিছিল। ১৬৬৫ খ্ৰীষ্টাব্দৰ
 পৰা ১৬৭২ খ্ৰীষ্টাব্দলৈকে এই চম্বৰীয়া বনৰ্ভাৰীয়ে লাচিত
 ব্যক্তিত্ব আৰু নেতৃত্বৰ প্ৰকৃত ছবিখন প্ৰতিফলিত
 কৰে। কাৰণ এই সময়খিনিত ৰাজপুত্ৰ স্বাম-সিংহৰ দূৰ

এজন চতুৰ প্ৰৱল পৰাক্ৰমী সৈন্যপতিয়ে যুদ্ধত হাৰ-ভাৰি
উলটি যাবলৈ বাধ্য হৈছিল।

আলৰৌ বণত লাচিত বৰমুকনৰ দুৰ্গিকা :-

১৬৬৯ খ্ৰীষ্টাব্দৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহত অসম আক্ৰমণ
কৰিবলৈ ৰামসিংহৰ নেতৃত্বত সোণাল সৈন্যবাহিনী অসমলৈ
আগমন ঘটে। প্ৰবল পুৰ্ণ কথা এই যে সোণাল সকলৰ
লগত বণত পাৰিবলৈ সেই সময়ত আহোম সৈন্যৰ সঙ্ক্ৰমণে
প্ৰস্তুত হোৱা নাছিল যদিও লাচিত বৰমুকনে বুদ্ধিৰে সাৰ্থক্য
বিপদৰ সন্মুখীন হ'বলৈ প্ৰস্তুত হৈছিল। ১৬৬৯ খ্ৰীষ্টাব্দত
সংঘাতে হৈছিল আহোম আৰু সোণাল সকলৰ মাজত আলৰৌ
বণ। উল্লেখযোগ্য যে এই যুদ্ধত একেদিনাই আহোমৰ দুই
হাজাৰ সৈন্যই প্ৰাণ আৰ্হুতি দিছিল। এই জটিল সময়তো
লাচিত বৰমুকন প্ৰেৰণা পৰা নাছিল। যুদ্ধৰ সময়ত লাচিত
লোৱা তৎপৰতা আৰু বণকোশল অতি সঙ্গমোপমোৰ্গী আছিল।
দেশৰক্ষাৰ কাৰণে ব্ৰহ্মো ৰণমেই কৰিবলৈ কুষ্ঠাৰোৰ্ব বধা
নাছিল। তেওঁৰ সকলো ক্ষমতা দেশৰ হিতৰ বাবে প্ৰয়োগ
কৰিছিল। লাচিত ৰামসিংহৰ লগত প্ৰবৃত্ত যুদ্ধত জয়লাভ
কৰাৰ আগতেই অনভ্যন্ত্ৰিক যুদ্ধত জয়লাভ কৰিছিল।
তেওঁ সৈন্য বাহিনীক আৰুণিৰ পৰাই জিকাৰ আশা উদ্দীপনা
দেখুৱাইছিল। যাৰ বাবে সৈন্যৰ মনোবল বৃদ্ধি পাইছিল।
আনহাতে, ৰামসিংহকো পাকৈ প্ৰবাৰে তেওঁলোকৰ যে

পৰাজয় নিশ্চিত সেই কথা পতিয়ন দিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল।
 উল্লেখ্য ধনীস্ব সৈ এবাৰ বামসিংহই সৈন্যৰ বল বুজাবলৈ
 লাচিতলৈ এটোপানা জায়গুটি পঠালে তাৰ প্ৰত্যেক লাচিত
 অচুঙা বালি আৰু এখন পত পঠালে, কিন্তু জায়গুটি পত
 পিহিলে পানী হৈ যাব কিন্তু বালি পিহিব নোৱাৰিব; আৰু
 পণিক্ত নোৱাৰিব। আহোম সৈন্যবাহিনী বামসিংহৰ সৈন্যৰ দৰে
 সুকৃত নমৰে আৰু পণিব নোৱাৰিব।

"হে মোগল জায়গুটি পত পিহি পানী
 কৰাৰ দৰে গুঁড়ৰ ভেঁৰে নদী খোৱাম
 অসম ভূমিত। জাহ্নু অসমীৰ বীৰ পুত্ৰ
 বালিৰ দৰে নজহে, নপমে। বনু-কাড়
 তৰোৱালৰে সাক বনিব নোৱাৰিব মোগল সেনাই।"

মোগলৰ সৈতে যুদ্ধ :-

মোগল সৈন্যক বাৰা দিবৰ বশৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ
 উত্তৰ আৰু দক্ষিণ পাৰে পৰত সংযোগ কৰি পড় নিৰ্মাণ
 কৰাৰ কথা আৰু একবাৰিত ভিতৰত পড় নিৰ্মাণ কৰি
 উলিয়াবৰ বাবে লাচিত মোম্বাম্বেকক এই বসমৰ দাস্তি
 দিছিল। কিন্তু শেষ বাতিলৈকে পড়বন্ধা কাম অক্ষুণ্ণ নোহোৱাৰ
 বাবে দেশজকে মোম্বাম্বই ডাঙৰ মহত্ৰ বুলি কৈ মোম্বাম্বেক
 শিৰচ্ছেদ কৰিছিল। লাচিতৰ এই দেখি সানুহৰোৰে সগো জীউকৈ

কাম কৰি বাতি নৌপুৰাত্ৰই পড়ৰ বাকী জংগা বাকি কোম
 কৰিলে। নিজ দায়িত্ব সুচৰকাৰে পালন কৰিবলৈ গৈ
 কৰ্তব্যত জবাবহেলা কৰা মোমায়েকৰো হত্যা কৰিবলৈ এই
 গৰাকী বাৰে কুষ্ঠাৰোৰ্ধ কৰা নাছিল। তাৰেদ্বাৰা চিফ মোমায়ে
 কটা পড়ৰ বন্ধা পছোৱা কৰাৰে মেন জাডিঙ বিডিমায়ে
 কৈ যায়। কোনো কোনো ইতিহাসবিদৰ মতে জাডিঙ
 পুৱাহাটীৰ পশ্চিম প্ৰান্তত এই পড় জিলিকি আছে। এবাৰ
 লাচিত বকমুকন জন নৰিয়াত পৰিছিল আৰু তেনেকুৱা এটা
 সুমোপৰে তাপেকাত আছিল। শৰুপক্ষ আৰু যুদ্ধ কৰিবলৈ
 আগবাঢ়ি আহিছিল। জামমীয়া সৈন্যই দিছ হুকিবলৈ বৰিছিল
 আৰু কোনো কোনোৱে সৈন্য পৰিচালনা কৰিবলৈ মানুহ
 নথকাৰ জৰুৰাতত যুদ্ধ ছুঁমি এৰি যাবলৈ মন কৰিছিল
 ছোৰাংছোৱা মুখে পক্ষপাতই লাচিত নৰিয়াপাৰ্টী এৰি যুদ্ধৰ
 নেতৃত্ব দিবলৈ ওলাই আহিল। তৎক্ষণাত যুদ্ধ নাৰত টেচি
 টান- নৰিয়া পাৰেই আহসেৰে যুদ্ধ কৰিবলৈ আগবাঢ়িল।
 ইমাকে দেখি জামমীয়া সৈন্যসকলে দুপুণ আহসেৰে দেশৰ
 বাৰ যুদ্ধ কৰি শৰুৰ নাৰবকালে ছেদি গল। সৈন্যে সক্ষমত
 পুৱাহাটীৰ ইটাখুলিয়েই মোপলৰ সবাতোকৈ শক্তিশালী শিবিৰ
 আছিল। শিবিৰৰ চাৰিওফালে ডাঙৰ ডাঙৰ বসমান পুতি বধা
 হৈছিল। যাৰ ফলত লাচিতৰ সৈন্যই ইটাখুলি দখল কৰাটো
 কঠিন হৈ পৰিছিল। এনে পৰিস্থিতিত যদি ইটাখুলি জাতি
 কাম সক্ষমৰ ভিতৰত দখল কৰিব লোৱাৰে তেন্তে মোপল
 সৈন্যে আহি যুদ্ধৰ সবলো পৰিকল্পনা বুলিস্যাস হ'ব।

সৈন্যে লাঠিতে চোৰাং চোৰা হুৰাই সাজনিশা বৰটোপৰ তলাত
পানী ভৰাই সৈন্যবোৰ অকস্মিন্দা কৰি পেলাইছিল।

আনন্দৰেই চল-কোমলৰে ইটাখুলিৰ পৰা সোণলক ধোদি নি
স্নানাহ নৈৰ সিপাৰত থলেগৈ। অসমীয়া সৈন্যই লাঠিতে
বৰফুকনৰ নেতৃত্বত পুৰাতীকে বঁৰি নামনি অসম পুনৰ
উদ্ধাৰ কৰে আৰু অসম স্বাধীন পুনৰ স্বাধীনতা লাভ কৰে।
এইখনেই আছিল প্ৰসিদ্ধ শৰাইঘাটে যুদ্ধ। য'ত আক্ৰমণকাৰী
সোণল সৈন্যই সম্পূৰ্ণভাৱে পৰাজয় বৰণ কৰে।

লাঠি বৰফুকনৰ নেতৃত্ব বহন কৰা এই শৰাইঘাটে যুদ্ধ
হ'ল অসমৰ ইতিহাসৰ সোনালী ডাখৰেৰে ফিলিৰণ যুগান্তকাৰী
ঘটনা। সন্থা পৰাক্ৰমী সোণল শক্তিক পৰাজিত বৰা লাঠি
বৰফুকন নেতৃত্বই অসমবাসীৰ শৌৰ্য-বীৰ্য তথা সন্মান
বিশেষভাৱে বৃদ্ধি কৰাত পুৰুষপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিলে।
নৰীয়া শৰীৰে অসম বুদ্ধিমন্তৰ উদ্বোধন দাঙি বঁৰি লাঠি
বৰফুকনে যিদৰে সোণল সৈন্যৰ সৈতে অনুধ্য অসমৰত লিপ্ত
হ'ল সেইয়া অতি প্ৰশংসনীয়। পুৰুষপূৰ্ণ বৰা সৈ
বৰনীতিগত ক্ষেত্ৰ ব্যাপক ইন্ধন সোণাই লাঠি বৰফুকনে
প্ৰথমবাৰৰ বাবে পোবিনা যুদ্ধ পদ্ধতিৰ প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল।

মূল্য:-

শৰাইঘাটে যুদ্ধৰ পিছতেই লাঠি বৰফুকনৰ মূল্য হৈছিল।
যুদ্ধৰ সময়ত তেওঁৰ তীৰ জ্বৰ টাটী আছিল। আৰু সেই জ্বৰীয়া
হেতুে যুদ্ধ কৰিছিল। ১৬৭২ খ্ৰীষ্টাব্দত মূল্যক সন্থাটো লোৱা

বীৰজনক মোৰহাটৰ হোলোঙাপাৰত সৈদাম দিয়া হয়।
পিছলৈ উদ্যাদিত্য সিংহই লাচিত সৈদাম নিৰ্মাণ কৰে।

সামৰণি :-

লাচিত বৰফুকন হুত্ব হ'ল কিন্তু থাকি পাল ভেঙে
বীৰ গাঁৱা। ভেঙে যি বীৰত্ব আৰু আহুসেৰ নিজ সৈন্য বাহিনীৰ
সাজত বিজুলী সজ্জাৰ বৰি সনোৱল ঘূৰাই জানিছিল তাৰ
বাহেই শৰাইঘাটৰ সুদত ভাসনীয়া সৈন্য বিক্ষয়ী হৈছিল।
লাচিত বৰফুকনৰ বীৰত্বৰ নিদৰ্শনে চিৰকাল ভাসনীয়াৰ
অনুপ্ৰাণিত কৰি বাধিব। লাচিত বৰফুকলে সি বুদ্ধিদীপ্ততাৰে
সকলো অসমীয়াৰ সম্মান কৰিছিল সেইয়া আছিল সচৰকমে
প্ৰশংসনীয়। ভেঙেই প্ৰথম সোৰিনা সুক পদ্ধতিৰ সূচনা
কৰিছিল আৰু ই বৰনীতিপত সৈতে এক ব্যাপক
ইন্ধন যোগাইছিল। এই অমান বীৰজনৰ প্ৰতি সন্মান জনাই
অসম চৰকাৰে ২৪ নৱেম্বৰ তাৰিখে লাচিত দিবস হিচাপে
ঘোষণা কৰে আৰু প্ৰতি বছৰে ইয়াক পালন কৰা হয়।
লাচিত বৰফুকন হ'ল অসম তথা ভাসনীয়াৰ বাবে এটা
চিৰস্মৃতি সত্তা। ভাসনীয়া জাতি জীয়াই থকাৰলৈকে লাচিত
বৰফুকনৰ জাতীয়তাৰে, দেশপ্ৰেম সদায় ভাসনীয়াৰ হৃদয়ত
প্ৰবাহিত হৈ যাব। একেটা বাতিতে পড়ি নাকি নৰিয়া পাৰে
হেঁচাং লৈ সোপলক মোচি পাঠিয়াবলৈ সন্মত হোৱা লাচিত
বৰফুকন সত্তাটোৱে আজিও প্ৰতিজন ভাসনীয়াৰ প্ৰাণত
সিহৰণ জগাই তোলে। পুৰুষপুৰ্ণ বন্ধা মে অসম অৰুতে

শ্ৰোণলৰ আৰ্বিপত্ৰ চলি থকাৰ সময়তে লাচিত বৰসুকনৰ
সবল নেতৃত্বই বিশাল আৰু শক্তিশালী শ্ৰোণল সৈন্যবাহিনীক
পৰাভূত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। লাচিত বৰসুকনৰ ছে,
নিঃস্বৰ্ণ, দুবদৰ্শী ব্যক্তিৰ নেতৃত্বই অসমীয়া সমাজত সূচনা
কৰিছিল সুগাম্ভকাৰী পৰিৱৰ্তন। অসমীয়া সমাজত উত্তৰ
প্ৰজন্মৰ বাবে লাচিত বৰসুকন হৈ বাব সদায় অপৰাজেয়
ব্যক্তিত্ব, সাহস আৰু অংগামৰ প্ৰতীক।

অন্যান্য বঁটা :-

লাচিত বৰসুকন শ্ৰোণল পদক - ২০১৯ চনৰ পৰা
প্ৰতিবছৰে লাচিত বৰসুকন শ্ৰোণল পদক প্ৰদান কৰা হয়।

স্বাধীৰ লাচিত বঁটা :- অসমৰ উল্লেখযোগ্য ব্যক্তি-
সকলক এই বঁটা প্ৰদান কৰা হয়।

"হে অমান বীৰ, হে যুদ্ধা যুগে যুগে জুগি জুগৰ।
জোয়াৰ বীৰত্ব, বৈৰ্য সাহস, একগুৰু দেশপ্ৰেমক
শতকোটি প্ৰশংসা।"

সন্মাপ্তি